

Waldemar Urbanik

Wybrane problemy kształtowania się tożsamości regionalnej i lokalnej – aspekt historyczny i socjologiczny

---

Edukacja Humanistyczna nr 1 (30), 251-252

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Reasumując, można stwierdzić, że wszczęte zostały działania inicjująco-realizacyjne na rzecz promocji uczelni oraz kreowania uwarunkowań towarzyszących w sprawie reaktywowania technicznego kierunku studiów, gdyż takie są resortowe decyzje, merytorycznie zbliżonych jednak do pedagogiki bezpieczeństwa pracy. Chodzi tutaj o taki profil techniczny, aczkolwiek jest to trudna droga, ale możliwa do pokonania, aby powołać na uczelni licencjacki kierunek inżynierski z zakresu bhp o nastawieniu społeczno-pedagogicznym.

Wojciech Oleszak
Kazimierz Wenta

Wybrane problemy kształtowania się tożsamości regionalnej i lokalnej – aspekt historyczny i socjologiczny

W dniu 23 maja 2014 r. odbyła się w Wyższej Szkole Humanistycznej TWP w Szczecinie konferencja nt. *Wybrane problemy kształtowania się tożsamości regionalnej i lokalnej – aspekt historyczny i socjologiczny*. Przedsięwzięcie to zostało zorganizowane przez Instytut Socjologii WSH TWP w Szczecinie oraz Starostwo Powiatu Gryfińskiego, którego partycypacja organizacyjna i rzeczowa pozwoliła na zaprezentowanie szerokiego aspektu eksplikacyjnego głównego nurtu problematyki konferencji.

Udział w konferencji wzięli przedstawiciele środowisk akademickich Szczecina, Warszawy i Poznania, a także przedstawiciele środowisk opiniotwórczych Szczecina, czego egzemplifikacją było wystąpienie prezesa Radia Szczecin – dr. Adama Rudawskiego nt. *Rola regionalnych mediów publicznych w kształtowaniu tożsamości lokalnej*. Na konferencji reprezentowane były takie uczelnie, jak: Wyższa Szkoła Humanistyczna TWP w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu.

Głównym celem konferencji była próba identyfikacji czynników historycznych i społecznych kształtowania tożsamości lokalnej. Wprawdzie większość wystąpień przedmiotowo odnosiła się do tożsamości mieszkańców Ziemi Zachodnich i Północnych Polski, jednakowoż można przyjąć, że zaprezentowane modele wyjaśniania analizowanej problematyki posiadały uniwersalne implikacje. Sesję plenarną otwierała swoim wystąpieniem dyrektor Instytutu Socjologii – dr hab. Anna Wachowiak, prof. WSH TWP. Wystąpienie pani profesor w całości było poświęcone próbie odpowiedzi na pytanie: *Czy mamy do czynienia z kryzysem tożsamości regionalnej?* Ogniskowało ono uwagę uczestników na rozlicznych kontekstach poznawczych, implikowanych przez relacje procesów globalizacyjnych z poczuciem odrębności regionalnej lub lokalnej. Warto zwrócić w tym miejscu uwagę na polemiczne wystąpienie ks. dr. hab. Tadeusza Bąka, prof. UKSW, które stanowiło w istocie rozwinięcie jego wystąpienia nt. *Młodzież wobec wyzwań współczesności – pomiędzy regionalizmem a globalizmem*. Niezwykle ciekawie w kontekście omawianej problematyki prezentowała się koncepcja domen symbolicznych jako układów odniesienia i partycypacji tożsamości terytorialnej w ogóle, która stanowiła swoiste résumé referatu prof. Anny Wachowiak. Wystąpienie dr. Włodzimierza Durki z Uniwersytetu Szczecińskiego stanowiło w istocie rzeczy ciekawie zaprezentowany przegląd studiów teoretycznych i empirycznych nad zagadnieniem społeczności pogranicza polsko-niemieckiego, w sekwencji dwudziestu pięciu lat procesów przeobrażeń świadomości Polaków.

Wystąpienie rektora WSH TWP w Szczecinie dr. Waldemara Urbanika koncentrowało się na znaczeniu czynników ekonomicznych, historycznych i szeroko rozumianej symboliki przestrzeni kulturowej regionu w procesie tworzenia się zrębów świadomości „zachodniopomorzana”. Prezentacja wyników badań pozwoliła przyjąć jako hipotezę roboczą do dalszych, pogłębionych badań, że podstawowym czynnikiem kształtującym tożsamość mieszkańca Pomorza Zachodniego jest świadomość wielokulturowości znajdującej swoją egzemplifikację w symbolicznych domenach niemieckich, ale także uwzględniających postwojenne domeny symboliczne zawierające się w micie „ziem odzyskanych”.

Niezwykle interesujący referat nt. *Kultura pamięci lokalnej. Krajobraz* wygłosiła dr Iwona Miedzińska z Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Stanowił on asumpt do niezwykle inspirującej dyskusji o roli układu przestrzennego miasta i regionu w procesie przeobrażeń świadomości mieszkańców. Referat dr. Marka Wosia z Wyższej Szkoły Humanistycznej TWP w Szczecinie był swoistym uzupełnieniem konstatacji zaprezentowanych w wystąpieniu prof. T. Bąka. Traktował bowiem o specyfice rozlicznych układów aksjologicznych odniesień kształtowania się świadomości i tożsamości młodzieży.

Obecność i wystąpienie na konferencji dr. hab. Jerzego Kołackiego z Uniwersytetu Adama Mickiewicza stwarzały dogodną sposobność do skonfrontowania doświadczeń badaczy analizujących proces kształtowania się tożsamości Pomorza Zachodniego z ustaleniami poczynionymi przez środowisko akademickie ośrodka poznańskiego w aspekcie poznawczym tych samych procesów zachodzących w Wielkopolsce. Można przyjąć z dużą dozą prawdopodobieństwa niepopelnienia błędu, że spotkanie w naszej uczelni badaczy zajmujących się problematyką tożsamości regionalnej było w istocie przesłanką do podjęcia nowych wyzwań poznawczych. Pierwszym ich akcentem jest rozpoczęty w czerwcu, a zakończony w październiku 2014 r. projekt badawczy nt. *Spójeczno-kulturowe korelaty przeobrażeń tożsamości mieszkańców Powiatu Gryfińskiego. Studium socjologiczne społeczności lokalnej*. Mam nadzieję, że stanie się on wkrótce powodem naszego kolejnego spotkania, a prezentacja wyników badań przyjmie formę publikacji, która ukaże się nakładem wydawnictwa naukowego WSH TWP w Szczecinie.

Waldemar Urbanik